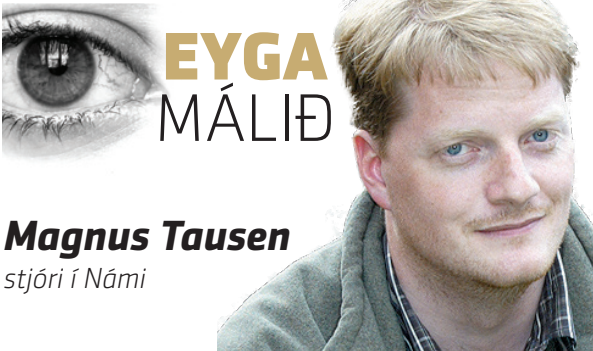

Ungdómstingið gevur vón

Tá ið politiska skipanin viðgerð móðurmál okkara, Málráðið, stavraðið osfr. endar tað at kalla hvørja ferð í beinleiðis hjálparloysi. Makan til evni at traðka alt og øll undir fót skal verða leitað leingi eftir. Í øllum førum frá teimum mælskastu. Tibetur er tað so, at tá ið ringast stendur til, er hjálpin næst.

Mánadagin varð eg kallaður inn í Mentanarnevndina í Ungdómstinginum. Á skrá vóru tvey mál. Serliga var tað tingmálið við føroyskum frálæru-tilfari í øllum fakum, sum var framúr. Eg havi ongantið lisið eitt lógaruppskot, sum hevur rørt meg so inniliga, sum hetta frá 8 skúlanæmingum í fólkháskúla okkara. Serliga er tað hugtakið »móðurmálskærleiki«, sum verður sett inn í grein 2 í fólkskúlalógini, so at hon framyvir verður orðað: »Undirvísing og gerandislív skúlans eiga at vera grundað á andsfrælsi, tollyndi, javnvirði, fólkaræði og **móðurmálskærleika**.«

Grundgevingin hjá ungdómstingfólkunum er, at ungdómurin gerst meiri tilvitaður um tað føroyska málið. Børn og ung skulu vaksa upp í einum føroyskum umhvørvi, har tey eru tilvitað um, hvussu lítið tað føroyska málið er. Málið er at varðveita føroyska móðurmálið, ið ikki sæst serliga væl í ungdóminum og er undir trýsti frá serliga enskum. Tí skal alt undirvísingartilfarið vera á føroyskum.

Í viðgerðini í Mentanarnevndini henda dagin sat eg yvirfyri væl fyrireikaðum ungum fólki, sum dugdu væl at tala sína søk, men eisini vóru opin og leitandi eftir øðrum hugsanum og grundgevingum. Formaðurin leiddi fundin fyrimyndarliga, og tingfólk hildu seg til evnið í einum og øllum. Og tað kann eg siga tykkum øllum, sum ikki hava verið í løgtingsnevnd ella í sambandi við politiska veldið yvirhvør, at tað er ikki á hvørjum sinni, at tú upplivir tað.

Skuldi eg havt eitt ynski í 2014 í sambandi við arbeiði mítt, so var tað, at ungdómstingið bara henda eina dagin hevði rættindini at samtykkja lógir. Tá ið tað tíverri ikki er so, er ynski mítt ístaðin, at okkurt løgtingsfólk tekur hesa lógarbroytingina til sín og leggur hana fram á ting, so at móðurmálskærleiki verður feldur inn í fólkháskúlalóg okkara, og at frálæru-tilfarið í øllum fakum er á føroyskum.

Hevur Løgtingið nakra sum helst virðing fyri Ungdómstinginum, gera tit tykkum tann ómak, at tit hyggja at lógaruppskotunum, viðgera tey og taka tey til tykkara, tí tey frá tí ættarliðinum, sum Føroyar byggja framtíð sína á. Og við ungum fólki sum hesum, hava vit gott í væntu, bara vit ikki tiga tey av landinum.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna: post@sosialurin.fo

Tunlar í eygsjón?

Ólavur Hátún

Hugaligt var at frætta frá breiðari politiskari semju um umstrídda tunnlamálið herfyri, og gleðilig kundi tann friðsæla kennast, sum tóktist ráða millum floksformenn á fundinum í Miðlahúsinum í farnu viku.

Men er tað nú so væl vorðið við hesum týðandi samfelagsmáli, at tað um 4 – 7 ár verður koyrandi bæði undir Tangafirði og Skopunarfirði uttan at landið rindar meira enn 400 mió av teim báðum milliarda krónunum, sum hetta megnartiltak verður sagt at fara at kosta? Navnframir figgjarfrøðingar hava givið til kennar, at hetta ikki fer at halda, og at landskassin, tá samanum kemur, ikki sleppur undan at hanga upp á munandi meira.

Í mínum leikmanna hugaheimi staðfestir hetta, at við at krøkja Sandoyartunnilin upp í Skálafjarðarætlanin, sum figgjarliga fer at hvíla væl í sær sjálvum, verður byrgt fyri tørvandi viðlíkahaldi og nýgerð á samferðsluøkinum víða um í landinum í áratíggir, so sum tað áður greiðliga hevur verið víst á.

Vit ynskja øll at kunna koyra suður á tað yndisligu Sandoyinna. Men við verandi góða ferjusambandi er útbýggingartørvurin tann vegin munandi minni enn t.d. á nýggjum tunnlum til Hvalbiar og Norður um Fjall á Borðoyinni, á bøttum ferðarsambandi til Fámjins, Dals, Tjørnuvíkar og til Gjáar og á føstum sambandi út til Svínoyar og Fugloyar, sum báðar liggja í andaleyppi, men sum báðar teljast millum okkara bestu kort, tá hugsað verður um Føroyar sum ferðamannaland. Svínoyggin er tó meira enn eitt summarland – við sínum víða slættlendi, væl vart av fjøllum uttanum, man hon

hýsa einum tí besta bústaðarplássi í landinum, tá fast samband inn á meginøkið er fingið í lag. Í sambandi við ferðavinnu kann eisini nevast skitseraði tunnilin av Bumshamri í Klaksvík og yvir til Syðradals á Kallsoynni. Slíkar ábøtur og nýgerðir eru ikki nakað, sum privatir íleggjarar fara at geva boð uppá, men tær eru munandi meira átrokandi og realistiskar enn tann ”Suðurleið” – t.e. tunnil undir Suðriafjørð -, sum borið hevur verið upp á mál um sum grundgeving fyri tunnli til Sandoyar.

Eftir verandi figgingarmynstrum letur hvørki seg seta í verk. Men fingi vit vakt til ta samhaldsføstu nýhugsan, sum tað eisini politiskt hevur verið inná, at tunnilsgjald verður lagt á alla yvir- eins væl og á undirsjóvartunnilskoyring í landinum, so verða ráð til bæði..

Samanlagda tunnilsferðslan í landinum um samdøgrið liggur um 25.000 einvegiskoyringar. Falda vit tað við 365 er ferðartal-ið 90.000. Við einum tunn-ilsgjaldi upp á í miðal 10 kr.

unum. Útgjaldið liggur um 25 % og mánaðargjaldið yvir 3-5 ár liggur um 3.000-5.000 kr. Aftrat hesum koma eisini aðrar utreiðslur, sum einhvør bileigari veit um at siga.

Men so hevur tú eisini eitt amboð, sum ikki bara kann flyta teg í dagligum ørindum og til og frá arbeiðsplássi, men sum eisini gevur tær høvi til ríkar náttúruupplivingar í einum tí fagrasta bilferðarlandi, sum hugsast kann. Hvat hevur tað tá at týða at lata eina 20-krónu fyri ferð aftur og fram gjøgnum berghol? Tunnilsumsitingin vátta, at tað tekniskt ongin trupulleiki er hjá teimum at umsita slíka gjaldsskipan og eisini at hava eftirlit við, at bilar á langferð gjøgnum fleiri tunnlar ikki nýtast at rinda fyri meira enn tveir.

Hevði hugaliga semjan millum politikarar kunna rokkið til eina slíka samhaldsfasta gjaldsskipan, sum ruddaði rás fyri einari fullgóðari samferðsluskipan, var nógv vunnið til menningar og trivnað í okkara landi.